
Styrk folkeskoleelevers praktiske og erhvervsrettede kompetencer

- anbefalinger til samarbejde mellem folkeskoler, virksomheder, kommuner og erhvervsskoler

Erhvervslivet mangler faglærte nu og i fremtiden og alt for få unge vælger en erhvervsuddannelse. De unge mangler kendskab til mulighederne i de erhvervsfaglige uddannelser og mangler motivation til at gå den vej. Samtidig erklæres 25 % af alle elever ikke-uddannelsesparate i

8. klasse, og hver femte unge har syv år efter folkeskolen stadig ikke fuldført en ungdomsuddannelse. Mange folkeskoleelever har behov for at finde motivation gennem mere praktiskrettet undervisning, som både anerkender og styrker elevernes praktiske kompetencer. Her kan erhvervslivet spille en vigtig rolle.

Der er velvilje blandt både virksomheder og skoler til at løfte disse problemstillinger, men der mangler ofte en systematisk indsats og en central koordinering af samarbejdet. VFSA har her samlet en række anbefalinger på baggrund af input fra repræsentanter fra virksomheder, skoler, Ungdommens Uddannelsesvejledning, kommuner, organisationer samt udvalgte eksperter (Se mere under Baggrund).

Virksomhedsforum For Socialt Ansvar (VFSA) har samlet en række anbefalinger til, hvad skoler, virksomheder, kommuner og politikere kan gøre for at flere unge allerede i folkeskolen får øjnene op for mulighederne ved at vælge en erhvervsfaglig retning og for at folkeskoleelevers praktiske kompetencer styrkes.

VIRKSOMHEDSFORUM
FOR SOCIALT ANSVAR

Rådgiver for beskæftigelsesministeren

Hovedanbefalinger

Erhvervslivet ind i folkeskolen: Folkeskoleelever og -lærere bør jævnligt møde erhvervsliv og erhvervsskoler for at få en både bred og konkret viden om de mange erhvervsfaglige karriere- og uddannelsesmuligheder. Samarbejde med virksomheder og erhvervsskoler skal tænkes ind i undervisning og temaforløb i hele skoleforløbet – med en intensiveret indsats i udskolingen.

Central koordinering og facilitering: Der er stort behov for, at en tredjepart, fx kommune eller UU-vejledning, bistår med at koordinere og facilitere etableringen af lokale samarbejder mellem folkeskoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Eksempelvis har flere kommuner ansat en opsøgende erhvervsplaymaker til dette. Dette kan tænkes ind i implementeringen af den politiske aftale om Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Praktiske kompetencer i fokus: Fokus på indlæring og anerkendelse af praktiske kompetencer bør øges i folkeskolen. Eksempelvis med en praksisfaglig tilgang i undervisningen i alle fag, flere praktiske tilvalgsfag, styrkelse af de praksisrettede fag, temadage med praktisk fokus og eventuelt en prøve eller opgave i praktiske færdigheder i 9. klasse.

Erhvervspraktik til hele klasser og enkelte elever: Erhvervspraktik skal tilbage i folkeskolen. Der skal desuden kunne tilbydes særligt tilrettelagte praktikker til folkeskoleelever, som har brug for en mere praktisk vej til at gennemføre 9. klasse.

Baggrund for anbefalingerne

VFSA, Cabi, Håndværksrådet, Skolelederforeningen, UU Danmark og Jyske Bank Koncernen har i efteråret 2017 afholdt arrangementer rundt i landet med fokus på, hvordan virksomheder i samarbejde med folkeskoler og andre offentlige og private aktører kan motivere og støtte unge til at tage en erhvervsuddannelse. De i alt 271 deltagere var hovedsageligt repræsentanter fra virksomheder, folke- og erhvervsskoler, Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) samt kommuner. På baggrund af en skriftlig erfaringsindsamling blandt deltagere og oplægsholdere er vi kommet frem til en række anbefalinger til at styrke skolevirksomhedssamarbejdet.

VFSA og Skolelederforeningen har desuden gennemført en undersøgelse i juni 2017, som viser at tre fjerdedele af 305 adspurgte skoleledere ønsker at skruer op for samarbejdet med virksomheder – særligt når det gælder samarbejde om elever i 7.-10. klasse, som er ikke-uddannelsesparate eller udsatte.

Se undersøgelsen her på www.vfsa.dk

Anbefalinger til forskellige aktører

Herunder uddybes hovedanbefalingerne med praktiske anbefalinger til henholdsvis kommuner og det politiske niveau, folkeskoler, virksomheder og erhvervsskoler.

Anbefalinger til kommuner og det politiske niveau

Politisk indsats: Samarbejdet mellem folkeskoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner bør løftes og prioriteres fra politisk hold med målrettede handleplaner, ressourcer og indsats – både i kommunalt og nationalt regi.

Central koordinering og facilitering: Der er behov for, at en tredjepart, fx kommune eller UU-vejledning, bistår med at koordinere og facilitere etableringen af lokale samarbejder mellem folkeskoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner samt bidrager med inspiration til indsatser. Der bør være én samlet indgang, hvor både virksomheder og skoler kan henvende sig. Eksempelvis har flere kommuner ansat en opsøgende erhvervsplaymaker til dette.

Bredt samarbejde: Der er behov for samarbejde og videndeling om unges vej til uddannelse og job på tværs af sektorer – herunder med inddragelse af både virksomheder og NGO'er med relevante ungeindsatser. Dette kan oplagt tænkes ind i implementeringen af den politiske aftale om Forberedende Grunduddannelse (FGU).¹

Praktiske kompetencer i fokus: Indlæring og anerkendelse af praktiske kompetencer bør i højere grad indgå i folkeskolen. Eksempelvis med en praksisfaglig tilgang i undervisningen i alle fag, flere praktiske tilvalgsfag, styrkelse af de praksisrettede fag, temadage med praktisk fokus og eventuelt en prøve eller opgave i praktiske færdigheder i 9. klasse.

Inddragelse af erhvervsskoler: Der er behov for at tilføre yderligere ressourcer til inddragelse af erhvervsskoler i folkeskolen, så de kan bidrage med erhvervsfaglig undervisning samt evt. i at vurdere elevers praksiskompetencer.

Særlige indsatser til enkelte unge: Der skal sikres rammer og ressourcer, så folkeskolerne kan tilbyde særligt tilrettelagte erhvervspraktikker og brobygningsforløb, som kan motivere og dygtiggøre elever, der har svært ved den almindelige boglige tilgang, evt. med socialpædagogisk støtte.

Udbrede viden: Der findes allerede mange gode lokale initiativer samt guides til skolevirksomhedssamarbejde og brobygning – både om indsatser til hele klasser og særligt tilrettelagte forløb til enkelte elever. Men der er behov for en systematisk udbredelse af viden om metoder og samarbejdsmodeller.

Erhvervspraktik til hele klasser og enkelte elever: Erhvervspraktik skal tilbage i folkeskolen. Der skal desuden kunne tilbydes særligt tilrettelagte praktikker til elever, som har brug for en mere praktisk vej til at gennemføre 9. klasse.

---

¹ Den politiske aftale om Forberedende Grunduddannelse fastslår, at kommunerne har et samlet myndighedsansvar for at gøre alle unge under 25 år parat til at komme i beskæftigelse eller gennemføre en ungdomsuddannelse. Kommunerne har samtidig ansvaret for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats i kommunen på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, herunder opsøgende funktioner ift. virksomhedspraktikker. Læs mere på Undervisningsministeriets website www.uvm.dk.

Anbefalinger til folkeskoler

Erhvervslivet ind i folkeskolen: Folkeskoleelever og -lærere bør jævnligt møde erhvervsliv og erhvervsskoler for at få en både bred og konkret viden om de mange erhvervsfaglige karriere- og uddannelsesmuligheder. Samarbejde med virksomheder og erhvervsskoler skal tænkes ind i undervisning og temaforløb i hele skoleforløbet – med en intensiveret indsats i udskolingen.

Både klasser og særlige forløb til enkelte elever: Lav både skolevirksomhedssamarbejde om hele klasser og om enkelte elever, der vil have særlig gavn af en tilknytning til en virksomhed. Særligt tilrettelagte erhvervspraktikker, erhvervsrettede 10. klasser og brobygningsforløb kan motivere og dygtiggøre enkelte elever, der har svært ved den almindelige boglige tilgang. Der kan her være behov for socialpædagogisk støtte, fx en klubmedarbejder.

Bearbejdning af virksomhedsbesøg: Sodavandsbesøg i virksomheder bør afløses af forløb med undervisning, refleksion og opgaver både før, under og efter besøget, fx gennem udarbejdelse af interviews, essays eller erhvervsportrætter i dansk.

Fokus på viden frem for uddannelsesvalg: Sæt fokus på at alle elever skal erhverve generel viden om uddannelse, job og samfund ved aktiviteter som praktik og uddannelses- og virksomhedsbesøg. Er der fortrinsvis fokus på uddannelsesvalg lukker eleverne hurtigere ned for refleksion og nye muligheder.

Understøt praktiske kompetencer: Elevers praktiske kompetencer bør understøttes og indgå i vurderingen af eleven, så flere oplever succes i skolen.

Bringe faglige undervisningskompetence ind i folkeskolen: For at underbygge en mere praksisrettet undervisning bør lærere fra erhvervsskolerne i højere grad inddrages i undervisningen i folkeskolen.

Bearbejd holdningen: Både blandt elever, forældre og lærere kan det være relevant at bearbejde og bevidstgøre holdninger om at gymnasiet er "finere" end erhvervsuddannelserne.

Opsøg lokalt netværk og relationer: Inviter det lokale erhvervsliv indenfor og plej relationerne. Samarbejde starter med en relation, så skoleledere bør involvere sig i aktiviteter, hvor det lokale erhvervsliv mødes i form af netværk, erhvervsforeninger, Rotary-klubber osv.

Vejledninger og cases: Find mere inspiration til skolevirksomhedssamarbejde på [EMU Danmarks Læringsportal](#)

Anbefalinger til virksomheder

Investér i fremtidig arbejdskraft: Ved at samarbejde med skoler om at motivere unge til (erhvervs-) uddannelse og job investerer virksomheden i at sikre det nødvendige udbud af fremtidig arbejdskraft. I kan som virksomhed være med til at inspirere elevernes uddannelsesvalg og til at brande virksomheden som arbejdsplads og lærlingeplads.

Virksomhedsbesøg med indhold: Eleverne kan få meget ud af at få indblik i, hvilke konkrete stillinger og opgaver, der findes i virksomheden, samt hvilke uddannelser og kompetencer disse kræver. Tænk også i at lade eleverne prøve kræfter med forskellige opgaver og teknikker i virksomheden i praksis eller at involvere eleverne i konkret opgaveløsning, fx udvikling af nye services og produkter. Vær opmærksom på at overholde de arbejdsmiljø-retlige regler for elever i den undervisningspligtige alder.

Vejledninger og cases: Find mere inspiration til skolevirksomhedssamarbejde på [EMU Danmarks Læringsportal](#)